

Ֆինանսական հաշվետվություններ և Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ՄոբիԴրամ» փակ բաժնետիրական ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2021թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

Երևան Պլազա բիզնես կենտրոն
ՀՀ, ք. Երևան 0015
Գրիգոր Լուսավորչի 9
Հ. + 374 10 50 09 64/61

Grant Thornton CJSC

Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich Street,
Yerevan 0015, Republic of Armenia
T + 374 10 50 09 64/61

«ՍոբիԴրամ» փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը.

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՍոբիԴրամ» փակ բաժնետիրական ընկերության (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները՝ ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Հնկերության՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Հնկերության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Հնկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Հնկերության ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝.

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Հնկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Հնկերության անընդհատ գործելու կարողության

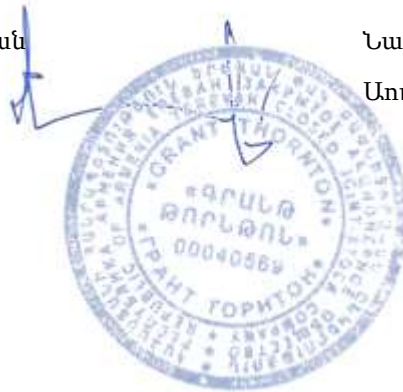
վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:

- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը՝ ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան
Տնօրեն

20 հունիսի 2022թ.

Նաիրա Ուլունց
Աուդիտի ղեկավար

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ

		2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մանր.			
Ակտիվներ			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	4	48,303	72,898
Ոչ նյութական ակտիվներ	5	42,056	277,002
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	6	70,589	79,577
		<u>160,948</u>	<u>429,477</u>
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ		1,425	2,671
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	7	161,997	62,205
Գերավճար շահութահարկի գծով		308	308
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8	301,081	303,816
		<u>464,811</u>	<u>369,000</u>
Ընդամենը ակտիվներ		<u>625,759</u>	<u>798,477</u>
<i>Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ</i>			
<i>Կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	9	265,760	1,033,000
Լրացուցիչ կապիտալ		61,036	69,717
Կուտակված (վնաս)/շահույթ		21,660	(913,907)
		<u>348,456</u>	<u>188,810</u>
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Փոխառություններ	10	-	397,148
		<u>-</u>	<u>397,148</u>
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	11	277,303	212,519
		<u>277,303</u>	<u>212,519</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		<u>625,759</u>	<u>798,477</u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2022թ. հունիսի 20-ին՝

Կիր Ավանեսյան

Սուսաննա Զարգարյան

Գլխավոր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական
հաշվետվությունների ամփոփումը կազմող 11-ից 41 էջերում ներկայացված կից
ծանոթագրություններին հետևելով:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծանոթ.	2021թ.	2020թ.
Հասույթ			
Կոմունալ վճարումներից	12	81,050	82,505
Արտաքին վճարումներից		3,193	3,174
Վարկի մարումներից և հաշիվների համալրումներից		32,705	36,335
Միջազգային դրամական փոխանցումներից		2,048	2,737
Խաղաղորույթների վճարումներից		101,084	56,405
Էլեկտրոնային փողեր		6,581	6,975
Առաքման ծառայություններ		10,196	9,599
Այլ		16,389	15,394
Ընդամենը հասույթ		253,246	213,124
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(173,918)	(164,400)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	4, 5	(56,382)	(109,246)
Ծրագրի սպասարկման ծախսեր		(14,012)	(26,632)
Արժեզրկման ծախս	8	(5,517)	(3,360)
Այլ գործառնական ծախսեր	13	(117,455)	(115,548)
Ընդամենը գործառնական ծախսեր		(367,284)	(419,186)
Գործառնական գործունեությունից վնաս		(114,038)	(206,062)
Այլ եկամուտ	5	121,943	114,274
Արտաբժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից օգուտ/(վնաս)		3,589	(25,100)
Ֆինանսական եկամուտ	14	5,851	1,419
Ֆինանսական ծախսեր	14	(15,030)	(17,597)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը		2,315	(133,066)
Շահութահարկի գծով ծախս	15	(8,988)	(8,494)
Տարվա վնաս		(6,673)	(141,560)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		(6,673)	(141,560)

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից 41 էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ համատեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Կուտակված շահույթ/ (վնաս)	Ընդամենը
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,033,000	69,717	(772,347)	330,370
Տարվա վնաս	-	-	(141,560)	(141,560)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,033,000	69,717	(913,907)	188,810
Տարվա վնաս	-	-	(6,673)	(6,673)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(6,673)	(6,673)
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	175,000	-	-	175,000
Բաժնետիրական կապիտալի նվազում	(942,240)	-	942,240	-
Լրացուցիչ կապիտալի նվազում	-	(8,681)	-	(8,681)
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	(767,240)	(8,681)	942,240	166,319
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	265,760	61,036	21,660	348,456

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի
ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից 41 էջերում ներկայացված
կից ծանոթագրությունների հետ համատեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ

	2021թ.	2020թ.
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Տարվա շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	2,315	(133,066)
Ճշգրտումներ՝		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	56,382	109,246
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	8,723	-
Ոչ նյութական ակտիվների օտարումից օգուտ	(121,943)	(114,274)
Արժեզրկման ծախս	5,517	3,360
Ֆինանսական եկամուտ	(5,851)	(1,419)
Ֆինանսական ծախսեր	15,030	17,597
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ (օգուտ)/վնաս	(3,589)	25,100
<i>Գործառնական վնաս նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները</i>	<u>(43,416)</u>	<u>(93,456)</u>
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	(99,809)	16,808
Պաշարների փոփոխություն	1,246	364
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	64,783	9,910
<i>Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>(77,196)</u>	<u>(66,374)</u>
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(5,126)	(3,581)
Հիմնական միջոցների օտարում	2,031	-
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(14,229)	(130,750)
Ոչ նյութական ակտիվների օտարում	333,703	120,523
Ստացված տոկոսային եկամուտ	5,851	1,419
<i>Ներդրումային գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>322,230</u>	<u>(12,389)</u>

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ

	2021թ.	2020թ.
<i>Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	175,000	-
Լրացուցիչ կապիտալի նվազում	(8,681)	-
Փոխառության մարում	(376,732)	-
Տոկոսների մարում	(15,030)	-
<i>Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված</i>	<i>(225,443)</i>	<i>-</i>
<i>Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)</i>	<i>19,591</i>	<i>(78,763)</i>
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբում	303,816	377,017
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(16,809)	8,922
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխության ազդեցությունը	(5,517)	(3,360)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ տարվա վերջում (Ծանոթ. 8)	301,081	303,816

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից 41 էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ համատեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ՄոբիԴրամ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը (Ընկերություն) հիմնադրվել է 2011թ-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 2011թ. հոկտեմբերի 14-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) թիվ 15 գրանցման վկայականով:

Ընկերության միակ բաժնետերը «ՄՏՍ Հայաստան» ՓԲԸ-ն է:

Ընկերության հիմնական գործունեությունն է վճարահաշվարկային ծառայությունների մատուցումը: Ծառայությունների հիմնական տեսակը հանդիսանում է «ՄՏՍ Հայաստան» ՓԲԸ սպասարկման կենտրոններում գտնվող մասնաճյուղերի միջոցով կոմունալ վճարումների, այդ թվում՝ էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի, ֆիքսված և բջջային հեռախոսակապի, ինտերնետի ծառայությունների դիմաց վճարումների ընդունումը, փոխանցումների իրականացումը և այլն:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Արգիշտի փ. 4/1: Ընկերությունն ունի 18 մասնաճյուղեր Երևանում և 12 մասնաճյուղեր ՀՀ մարզերում:

Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում և Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից:

2020թ. անկումից հետո Հայաստանի տնտեսությունը թևակոխել է կայուն վերականգնման փուլ: Ակնկալվում է, որ COVID-19-ի համավարակային իրավիճակի աստիճանական բարելավումը, Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ հրադադարի մասին համաձայնագիրը, ինչպես նաև պետական և մասնավոր ներդրումների ընդլայնումը կխթանեն 2022 թվականի աճը:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այնուամենայնիվ, ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել Ընկերության ղեկավարության ներկա սպասումներից:

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

2.2 Չափման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա գեղչված արժեքով կամ իրական արժեքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՄ-ին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Ընկերության ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 17-ում:

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2021թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) և ՀՀՄՄԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2021թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2021թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *COVID-19-ի հետ կապված վարձակալության արտոնություններ 2021թ հունիսի 30-ից հետո (ՖՀՄՄ 16 փոփոխություններ),*
- *«Ուղենշալին տոկոսադրույքի բարեփոխում (փուլ 2)» (ՖՀՄՄ 9, ՀՀՄՄ 39, ՖՀՄՄ 16, ՖՀՄՄ 4 և ՖՀՄՄ 7 փոփոխություններ)*

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի

նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

- *ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր»*
- *Փոփոխություններ ՖՀՄՄ 17 Ապահովագրական պայմանագրերում (Փոփոխություններ ՖՀՄՄ 17-ում և ՖՀՄՄ 4-ում),*
- *ՈՄուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը (ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)*
- *Ուղղումներ հայեցակարգային հիմունքներին (ՖՀՄՄ 3 փոփոխություններ)*
- *Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսեր (ՀՀՄՄ 37 փոփոխություններ)*
- *2018-2020թթ. ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ-(ՖՀՄՄ 1, ՖՀՄՄ 9, ՀՀՄՄ 41, ՖՀՄՄ 16 փոփոխություններ):*
- *«Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ» (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ),*
- *Մեկ գործարքի հետ կապված ակտիվների և պարտավորությունների հետաձգված հարկ:*

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը.

	2021թ. դեկտեմբերի 31	2020թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	480.14	522.59
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	542.61	641.11
ՀՀ դրամ/1 ՌՌԲԲ	6.42	7.02

Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը), բացառությամբ իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների, որոնք վերահաշվարկվում են իրական արժեքի չափման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում: Իրական արժեքով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ներառվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած տարբերությունների, որոնց վերաբերող շահույթը

կամ վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Նման ոչ դրամային հոդվածների դեպքում շահույթի կամ վնասի ցանկացած փոխարժեքային բաղադրիչ նույնպես ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

3.2 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Մեքենաներ և սարքավորումներ	5 տարի
Համակարգչային տեխնիկա (բացառությամբ սերվերների և ցանցային սարքավորումների)	3 տարի
Սերվերներ և ցանցային սարքավորումներ	5 տարի
Այլ	8 տարի

3.3 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ընկերության ոչ նյութական ակտիվները, հիմնականում, բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 1-10 տարի (համակարգչային ծրագրեր և այլ ոչ նյութական ակտիվներ):

3.4 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվներն արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձություններ և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է

չվերականգնվել: Արժեգրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գույք գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեգրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեգրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեգրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեգրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեգրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեգրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

3.5 Վարձակալված ակտիվներ

Ընկերությունը ՖՀՄՄ 16-անցում կատարելիս իր բոլոր նախկին գործառնական վարձակալությունները որոշակիացրել է որպես փոքրարժեք ակտիվի վարձակալություն կամ ստանդարտի սկզբնական կիրառման պահին 12 ամսից կարճ վարձակալական ժամկետ ունեցող վարձակալություն՝ անցման ժամանակ կիրառելով օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ չճանաչելու, այլ վարձակալական ծախսը վարձակալության մնացորդային ժամկետի ընթացքում գծային հիմունքով հաշվառելու այլընտրանքը:

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն պայմանագրի գործողության սկզբում: Վարձակալության պայմանագիրն իրավունք է տալիս որոշակի ժամանակահատվածում սահմանելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումն ուղղությունները և ստանալու որոշակիացված ակտիվից բոլոր տնտեսական օգուտները՝ փոխհատուցման դիմաց:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեգրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով

վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Ընկերությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

3.6 Պաշարներ

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գույտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գույտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով առաջին մուտք՝ առաջին ելք և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.7 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական

պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՄ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող,
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքում:

Ներկայացված ժամանակաշրջաններում Հնկերությունը չունի որպես իրական արժեքով հաշվառվող դասակարգված ֆինանսական ակտիվներ:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Հնկերության՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,
- ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական եկամուտում կամ այլ ֆինանսական արդյունքներում: Հնկերության ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 18.2-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին (և չեն դասակարգված որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով).

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն դեպքերում, երբ զեղչման ազդեցությունը աննշան է, զեղչում չի կատարվում: Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Հնկերության դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և այլ դեբիտորական պարտքերի մեծամասնությունը:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչելու համար ՖՀՄՄ 9-ում արժեզրկմանը ներկայացված պահանջներում օգտագործվում է ապագային առնչվող տեղեկատվություն՝ «Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելը»: ՖՀՄՄ 9-ի պահանջների շրջանակներում ընդգրկվող գործիքները ներառում են տրված վարկերը և փոխառային տիպի այլ ֆինանսական ակտիվները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքում, առևտրային դեբիտորական պարտքերը, պայմանագրային ակտիվները որոնք ճանաչվել և չափվել են ՖՀՄՄ 15-ի համաձայն և վարկային պարտավորությունները և որոշ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը (թողարկողի համար), որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթում կամ վնասում:

Պարտքային կորուստների ճանաչումը այլևս կախված չէ Ընկերության՝ պարտքային կորուստը բնորոշող իրադարձության սկզբնական բացահայտումից: Փոխարենը, պարտքային ռիսկը գնահատելիս և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Ընկերությունը դիտարկում է տեղեկատվության ավելի ընդլայնված զանգված՝ ներառյալ անցյալ իրադարձությունները, ընթացիկ պայմանները, խելամիտ և հիմնավորված կանխատեսումները, որոնք ազդեցություն ունեն գործիքի ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող հավաքագրելիության վրա:

Առաջընթաց գնահատման մոտեցումը կիրառելիս առանձնացվում են հետևյալները.

- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չեն վատթարացել կամ ունեն ցածր պարտքային ռիսկ («Փուլ 1») և
- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն վատթարացել են և որոնց պարտքային ռիսկը ցածր չէ («Փուլ 2»):

«Փուլ 3»-ը ընդգրկում է այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց մասով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ ապացույցներ:

Առաջին դասի ակտիվների համար ճանաչվում են «12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները», մինչդեռ «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները» ճանաչվում են երկրորդ դասի ակտիվների համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը որոշվում է ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի պարտքային կորուստների հավանականության միջին կշռված գնահատումով:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրային ակտիվներ

Ընկերությունը հաշվառում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը և պայմանագրային ակտիվները օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և կորուստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ակնկալվող դադարեցումները՝ հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում ցանկացած պահի չմարվելու հնարավորությունը: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Ընկերությունն օգտագործում է պահուստի մատրիցան՝ ելնելով պատմական փորձից, արտաքին ցուցանիշներից և ապագային առնչվող տեղեկատվությունից:

Ընկերությունը գնահատում է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների արժեզրկումը հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ, դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից: ՖՀՄՍ 9-ի՝ արժեզրկմանը ներկայացվող պահանջների կիրառման մանրամասն վերլուծությունն արտացոլված է ծանոթագրություն 8-ում:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 18.2-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նոմինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նոմինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և

փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.8 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում ներառում են կանխիկ միջոցները, բանկային հաշիվների մնացորդները և դրամական միջոցները՝ ճանապարհին և սեփական տերմինալներում, կարճաժամկետ ավանդները բանկերում:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Ընկերությունը դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

3.9 Սեփական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:

Բաժնետիրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է թողարկված բաժնետոմսերի նոմինալ արժեքը:

Կուտակված վնասը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված վնասը:

Լրացուցիչ կապիտալը Ընկերության բաժնետիրոջից ներգրաված փոխառության իրական և անվանական արժեքների տարբերությունն է, որը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ:

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

3.10 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և եթե հավանական է, որ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե դրա ազդեցությունը զգալի է, ապա պահուստը որոշվում է ապագա դրամական արտահոսքերի գեղջման միջոցով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի վերաբերյալ շուկայի ընթացիկ գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը վերագրվող յուրահատուկ ռիսկերը:

3.11 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ, ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Հնկերությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Հնկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

3.12 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները,

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Հնկերությանը մատուցում են ծառայություններ, Հնկերությունն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղչված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

- (ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղչված գումարը, Հնկերությունը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,
- (բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարզևավճարներ

Պարզևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերությունն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

3.13 Հասույթ

Հասույթը ձևավորվում է հիմնականում վճարահաշվարկային ծառայությունների մատուցումից:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Ընկերությունն առաջնորդվում է 5-քայլի գործընթացով.

- 1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը
- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները
- 3 Որոշել գործարքի զինը
- 4 Բաշխել գործարքի զինը կատարման պարտականությունների միջև
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունը(ները) բավարարված են

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Ընկերությունը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ծառայությունը:

Ընկերությունը ճանաչում է դեռևս չբավարարված կատարման պարտականությունների համար ստացված հատուցման դիմաց պայմանագրային պարտավորությունները և արտացոլում է այդ գումարները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես պարտավորություններ վճարահաշվարկային գործառնությունների գծով (տե՛ս ծանոթագրություն 11): Նման ձևով, եթե Ընկերությունը բավարարում է կատարման պարտականությունը մինչև հատուցման ստանալը, Ընկերությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է կամ պայմանագրային ակտիվ, կամ դեբիտորական պարտք՝ կախված նրանից, թե արդյոք հատուցման ժամկետը լրանալուց առաջ անհրաժեշտ է միայն որոշակի ժամանակ, թե այլ լրացուցիչ պայման:

Վճարահաշվարկային ծառայություններ

Հասույթն առաջանում է վճարահաշվարկային ծառայությունների դիմաց վճարվելիք կոմիսիոն վճարներից:

Վճարահաշվարկային ծառայությունները մասնավորապես ներառում են՝

- հայկական դրամով կամ արտարժույթով վճարողներից որպես ձեռնարկատիրական գործունեություն վճարումների ընդունումը շահառուին ցանկացած եղանակով անմիջականորեն կամ վճարահաշվարկային ծառայություններ մատուցող այլ անձի միջոցով վճարելու նպատակով կամ հայկական դրամով կամ արտարժույթով շահառուներին որպես ձեռնարկատիրական գործունեություն վճարումների կատարումն այդ անձանց օգտին ցանկացած եղանակով ստացված միջոցների հաշվին.
- երրորդ անձանց համար դրամարկային գործառնությունների իրականացումը
- պրոցեսինգի և քլիրինգի իրականացումը

Վճարումների ընդունման, կանխիկացման և դրամական փոխանցումների ծառայություններից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է ծառայություններից օգտվելու համար կատարվող ամսական վճարները և ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում ծառայությունների մատուցման հետ

մեկտեղ: Ծառայությունների մատուցման ընթացքը չափվում է ընդունված վճարումների, կանխիկացման գործառնությունների և դամական փոխանցումների ծավալի հիման վրա:

Սպասարկման ծառայություններից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է ծառայություններից օգտվելու համար կատարվող հաստատագրված ամսական վճարները և ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում ծառայությունների մատուցման հետ մեկտեղ՝ անցած ժամանակը կիրառելով որպես ծառայությունների մատուցման ընթացքի չափման միավոր:

Ընկերության կողմից մատուցվող վճարահաշվարկային ծառայությունների հաշվառումն իրականացվում է Ընկերության պրոցեսինգային, տեխնիկական և այլ բաժինների կողմից ներկայացրած հաշվետվությունների և այլ գրավոր ներկայացումների հիման վրա: Վերոհիշյալ հաշվետվությունների և այլ գրավոր ներկայացումները, ըստ ներկայացման ժամկետների, լինում են օրական և ամսական:

Տոկոսներից եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը գեղչում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի զուտ հաշվեկշռային արժեքը:

4 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Համակարգչային տեխնիկա (ներառյալ սերվերներ)	Այլ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	92,340	68,794	21,635	182,769
Ավելացում	3,026	-	555	3,581
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	95,366	68,794	22,190	186,350
Ավելացում	5,126	-	-	5,126
Դուրսգրում	(15,405)	-	-	(15,405)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	85,087	68,794	22,190	176,071
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	19,227	65,495	7,379	92,101
Տարվա հաշվարկ	16,610	1,513	3,228	21,351
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35,837	67,008	10,607	113,452
Տարվա հաշվարկ	18,537	-	430	18,967
Դուրսգրում	(4,651)	-	-	(4,651)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	49,723	67,008	11,037	127,768

Հազար դրամ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Համակարգչային տեխնիկա (ներառյալ սերվերներ)	Այլ	Ընդամենը
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	59,529	1,786	11,583	72,898
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35,364	1,786	11,153	48,303

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 82,815 հազար դրամ (2020թ.՝ 80,530 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների (2020թ.՝ նույնպես):

5 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Կապիտալ ներդրումներ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	458,788	2,450	1,661	462,899
Ավելացում	124,501	-	6,249	130,750
Օտարում*	(6,249)	-	-	(6,249)
Վերադասակարգում	7,910	-	(7,910)	-
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	584,950	2,450	-	587,400
Ավելացում	14,169	60	-	14,229
Օտարում*	(491,446)	-	-	(491,446)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	107,673	2,510	-	110,183
<i>Կուտակված ամորտիզացիա</i>				
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	221,148	1,355	-	222,503
Տարվա հաշվարկ	87,650	245	-	87,895
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	308,798	1,600	-	310,398
Տարվա հաշվարկ	37,155	260	-	37,415
Օտարում*	(279,686)	-	-	(279,686)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	66,267	1,860	-	68,127

Հազար դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Կապիտալ ներդրումներ	Ընդամենը
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	276,152	850	-	277,002
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	41,406	650	-	42,056

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվների (2020թ.՝ նույնպես):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է՝ 28,852 հազար դրամ (2020թ.՝ 4,719 հազար դրամ):

2020թ. Ընկերությունը կատարել է վերականգնման աշխատանքներ M-Payment համակարգում:

*02.10.2020թ. Ընկերությունը կնքել է պայմանագիր միակ բաժնետիրոջ հետ, համաձայն որի Ընկերությունը պարտավորվում էր վաճառել TopUp էլեկտրոնային համակարգը, որը հնարավորություն է տալիս կատարելու կոմունալ վճարումներ, բանկային փոխանցումներ, միջազգային փոխանցումներ, 3-րդ կողմ հանդիսացող մատակարարների և բյուջեին ուղղված վճարումներ և այլն: Միակ բաժնետիրոջ կողմից տվյալ գործարքի համար վճարվել է 120,523 հազ. ՀՀ դրամ, իսկ Ընկերության կողմից օտարված ծրագրի հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 6,249 հազ. ՀՀ դրամ: Զուտ արդյունքը տվյալ գործարքից կազմել է 114,274 հազ. ՀՀ դրամ, որը ճանաչվել է որպես այլ եկամուտ:

30.09.2021թ. Ընկերությունը կնքել է պայմանագիր միակ բաժնետիրոջ հետ, համաձայն որի Ընկերությունը պարտավորվում էր վաճառել վճարային համակարգ/MobiDram Payment System ծրագրային ապահովումը փոխառությունների մարման դիմաց: Միակ բաժնետիրոջ կողմից տվյալ գործարքի համար մարվել է 400,443 հազ. ՀՀ դրամ փոխառություն, իսկ Ընկերության կողմից օտարված ծրագրի հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 211,760 հազ. ՀՀ դրամ: Զուտ արդյունքը տվյալ գործարքից կազմել է 121,943 հազ. ՀՀ դրամ (66,740 հազ. ՀՀ դրամ ԱԱՀ վճարելուց հետո), որը ճանաչվել է որպես այլ եկամուտ:

6 Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	79,577	88,071
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված		-
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախս (տես՝ ծանոթագրություն 15)	(8,988)	(8,494)
Տարեվերջի մնացորդ	70,589	79,577

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2020թ.		2021թ.		
	Զուտ մնացորդ	Շահույթում կամ վնասում ձանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	291	33	324	324	-
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	1,616	825	2,441	2,441	-
Փոխանցվող հարկային վնաս	90,348	(22,524)	67,824	67,824	-
Երկարաժամկետ փոխառություններ	(12,678)	12,678	-	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	79,577	(8,988)	70,589	70,589	-

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2019թ.		2020թ.		
	Զուտ մնացորդ	Շահույթում կամ վնասում ձանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	316	(25)	291	291	-
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	1,752	(136)	1,616	1,616	-
Փոխանցվող հարկային վնաս	90,348	-	90,348	90,348	-
Երկարաժամկետ փոխառություններ	(4,345)	(8,333)	(12,678)	-	(12,678)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	88,071	(8,494)	79,577	92,255	(12,678)

31 դեկտեմբերի 2020թ. դրությամբ հաշվարկված փոխանցվող հարկային վնասին վերաբերվող հետաձգված հարկային ակտիվի տարբերության փոփոխությունը էական չէ, որի հետևանքով ձևակերպում չի տրվել:

Ընկերության ղեկավարության գնահատմամբ հարկային վնասը Ընկերությունը կարող է օգտագործել օրենսդրությունում սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ 2022-ից 2025թ. ընկած ժամանակաշրջանում:

7 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Էլեկտրոնային փողերի գծով ստացվելիք գումարներ	17,575	33,298
Վճարահաշվարկայինի գծով դեբիտորական պարտքեր	134,168	28,762
Այլ դեբիտորական պարտքեր	10,254	145
	<u>161,997</u>	<u>62,205</u>

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գույտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արտարժույթային և պարտքային ռիսկի ենթարկվածությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 19-ում:

8 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Դրամական միջոցներ առևտրային բանկերում	115,009	136,919
Դրամական միջոցներ դրամարկում	51,221	62,491
Կարճաժամկետ ավանդներ բանկերում	50,405	-
Դրամական միջոցներ ճանապարհին	20,553	21,345
Դրամական միջոցներ տերմինալներում	65,691	84,679
	<u>302,879</u>	<u>305,434</u>
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(1,798)	(1,618)
	<u>301,081</u>	<u>303,816</u>

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքների գծով արժեզրկման կորուստների հատկացումների շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2021	2020
	Փուլ 1	Փուլ 1
Պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	1,618	1,758
Կորուստների գծով պահուստների գույտ վերաչափում	5,517	3,360
Դուրսգրում	(5,337)	(3,500)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>1,798</u>	<u>1,618</u>

19 (բ) ծանոթագրությունում ներկայացված են պարտքային ռիսկի և ակնկալվող պարտքային ռիսկի վերլուծության վերաբերյալ բացահայտումները: Վերը ներկայացված արժեզրկման պահուստի համեմատական գումարը հաշվարկված է ՖՀՄՍ 9-ի ակնկալվող կորուստների մոդելի հիման վրա:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 81,840 հազար դրամ գումարով (71.2%) հաշիվները կենտրոնացված են երկու բանկում (2020թ.՝ 106,876 հազար դրամ (78%) երկու բանկում):

Ավանդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավանդը ներդրված է ՀՀ դրամով մեկ բանկում, մինչև 24 փետրվարի 2022թ. մարման ժամկետով:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրված ավանդի անվանական տոկոսադրույքը ՀՀ դրամով կազմում է 8%:

Դրամական միջոցները ճանապարհին իրենցից ներկայացնում են Ընկերության աշխատակից ինկասատորների, այլ ինկասացիոն կազմակերպությունների և գործակալների կողմից տերմինալներից և Ընկերության մասնաճյուղերից ինկասացված և բանկային հաշիվներին մուտքագրված, սակայն բանկերի կողմից դեռևս չհաշվառված գումարները:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մնացորդների արտարժույթային և պարտքային ռիսկի ենթարկվածությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 19-ում:

9 Կապիտալ և պահուստներ

9.1 Բաժնետիրական կապիտալ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 265,760 հազար դրամ (2020թ.՝ 1,033,000 հազար դրամ):

Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 1,208,000 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 220 դրամ անվանական արժեքով:

Քանի որ Ընկերության գույտ ակտիվների արժեքը տարիներ շարունակ պակաս էր օրենքով սահմանված բաժնետիրական կապիտալի նվազագույն չափից, ուստի համաձայն «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին օրենքի» 43-րդ հոդվածի պահանջի 2021թ. Ընկերությունը հայտարարել է և սահմանված կարգով գրանցել է Ընկերության բաժնետիրական կապիտալի նվազումը 942,240 հազար դրամ գումարի չափով՝ բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքի փոքրացման ճանապարհով և յուրաքանչյուր սովորական անվանական բաժնետոմսերի արժեքը սահմանելով 220 ՀՀ դրամ 1,000 ՀՀ դրամ փոխարեն:

Բաժնետիրական կապիտալի նվազեցման միջոցով նույն գումարի չափով նվազեցվել է Ընկերության այդ պահի դրությամբ կուտակված վնասը:

2021թ. մայիսին Ընկերությունը ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 175,000 հազար դրամ գումարով:

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31 դրությամբ Ընկերության 100% բաժնետեր հանդիսանում է «ՄՏՍ Հայաստան» ՓԲԸ-ն:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել (2020թ.՝ նույնպես):

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

9.2 Լրացուցիչ կապիտալ

Ընկերության բաժնետիրոջից ստացված շուկայականից ցածր տոկոսով փոխառությունների իրական և պայմանագրային արժեքների միջև տարբերությունը՝ 61,036 հազար դրամը, ճանաչվել է սեփական կապիտալում, որպես լրացուցիչ կապիտալ (տես՝ ծանոթագրություն 10):

10 Փոխառություններ

Հազար դրամ

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Կապակցված կողմից ստացված չապահովված փոխառություններ	-	397,148
	-	397,148

Փոխառությունը ներգրավված է Ընկերության Մայր կազմակերպությունից շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով: Փոխառության իրական արժեքը սահմանվել է՝ զեղչելով ապագա դրամային հոսքերը 6% շուկայական տոկոսադրույքով: Զեղչը ճանաչվել է կապիտալում՝ որպես լրացուցիչ կապիտալ:

Փոխառության մայր գումարը և տոկոսները պետք է վճարվեին 2023թ. ընթացքում, սակայն 30.09.2021թ. Ընկերությունը կնքել է վաղաժամկետ մարման մասին լրացուցիչ համաձայնագիր, որի արդյունքում փոխառությունը ամբողջությամբ վաղաժամկետ մարվել է և լրացուցիչ կապիտալը ճշգրտվել է 8,681 հազ. ՀՀ դրամ գումարով (տես՝ ծանոթագրություն 5):

Փոխառությունների արտարժույթային և իրացվելիության ռիսկի ենթարկվածությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 19-ում:

11 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	15,128	15,461
Վճարահաշվարկային գործառնությունների գծով	190,178	146,413
Հաճախորդների նկատմամբ էլեկտրոնային փողերի գծով	42,666	35,351
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	13,562	10,646
Ստացված կանխավճարներ	11,049	-
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	3,238	2,657
Այլ պարտավորություններ	1,482	1,991
	277,303	212,519

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվառվում: Ընկերությունն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարումը:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի արտարժույթային և իրացվելիության ռիսկի ենթարկվածությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 19-ում:

12 Հասույթ կոմունալ վճարումներից

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
Հեռախոս և ինտերնետ	51,195	54,003
Գազ	13,431	12,249
Էլեկտրականություն	13,335	13,457
Ջրի մատակարարում	2,886	2,536
Այլ	203	260
	<u>81,050</u>	<u>82,505</u>

13 Այլ գործառնական ծախսեր

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
Տերմինալների սպասարկում	8,072	31,765
Փոխանցումներ վճարային քարտերին	1,686	4,664
Դրամական միջոցների հավաքագրում	12,579	13,359
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	8,723	-
Գործառնական վարձակալություն	2,170	1,970
Միջնորդավճարներ վճարահաշվարկային կազմակերպություններից տերմինալների և այլ ծրագրերի օգտագործման համար	38,059	21,930
Ծառայությունների մատուցում	1,937	1,928
Փոստի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	3,207	3,261
Գրասենյակային ծախսեր	3,314	2,716
Բանկային ծառայությունների գծով ծախսեր	15,204	12,154
Մասնագիտական ծառայությունների գծով ծախսեր	4,600	6,000
Մարքեթինգի և գովազդային ծախսեր	2,592	4,196
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	3,350	3,400
Ֆինանսական հաշտարարի գծով ծախսեր	126	128
Գործուղման ծախսեր	3,976	2,125
Այլ	7,860	5,952
	<u>117,455</u>	<u>115,548</u>

14 Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
Կապակցված կողմից ստացված փոխառությունների գծով տոկոսային ծախսեր	(15,030)	(17,597)
Ընդհանուր ֆինանսական ծախսեր	<u>(15,030)</u>	<u>(17,597)</u>
Բանկային ավանդներից և բանկային հաշիվներից	5,851	1,419
Ընդհանուր ֆինանսական եկամուտ	<u>5,851</u>	<u>1,419</u>
Զուտ ֆինանսական ծախսեր	<u>9,179</u>	<u>(16,178)</u>

15 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
Ընթացիկ հարկ	-	-
Հետաձգված հարկ (տե՛ս ծանոթագրություն 6)	8,988	8,494
	<u>8,988</u>	<u>8,494</u>

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2020թ.՝ 18%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև:

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2021թ.	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2020թ.	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	2,315		(133,066)	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով	417	18	(23,952)	18
Արտարժույթի (դրական)/բացասական փոխարժեքային տարբերություն	(646)	(28)	(4,518)	3
Չփոխանցվող հարկային վնասի հետաձգված հարկային ակտիվի նվազեցում	5,404	233	34,933	(26)
Չնվազեցվող ծախսեր	3,813	165	2,031	(2)
Շահութահարկի գծով ծախս	<u>8,988</u>	<u>388</u>	<u>8,494</u>	<u>(7)</u>

16 Հետհաշվեկշռային իրադարձություններ

2022թ. փետրվարի 24-ին Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունն արագությամբ ծավալվում է՝ զգալի ազդեցություն թողնելով համաշխարհային տնտեսության վրա: ԱՄՆ-ն և եվրոպական երկրները կոշտ պատժամիջոցներ են կիրառել Ռուսաստանի դեմ: Արևմտյան ուժերը քննարկում են գոյություն ունեցող պատժամիջոցների ընդլայնումը: Ռուսաստանը Հայաստանի գլխավոր առևտրատնտեսական գործընկերն է, ուստի ներկայումս կիրառվող պատժամիջոցները, ինչպես նաև դրանց ընդարձակումը կարող են լուրջ ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական շուկաների և ամբողջ տնտեսության վրա: Համաշխարհային մակարդակով ավելի խոր պատժամիջոցներ կիրառելը կարող է հանգեցնել բարձր գնաճի, ֆինանսական շուկաների աճի տեմպի նվազման և որոշակի խաթարման:

Իրավիճակի անմիջական ազդեցությունը դժվար է հստակորեն կանխատեսել, սակայն դեկավարության գնահատմամբ այն նշանակալի ազդեցություն չի ունենա Ընկերության գործունեության և ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

17 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա՝ ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

17.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունեն ակտիվների արժեզրկման ցուցանիշներ: Եթե կան նման ցուցանիշներ, Ընկերությունը հաշվարկում է այդ ակտիվների փոխհատուցվող գումարը: Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գույքի և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկման որոշման ժամանակ ղեկավարությունը կատարել է որոշ գնահատումներ, որոնք ներառում են, մասնավորապես, արժեզրկման պատճառը, ժամանակը և գումարը: Արժեզրկումը կախված է մի շարք գործոններից, մասնավորապես, տեխնոլոգիական փոփոխություններից (որոնք կարող են ազդել ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքների վրա), ծառայության մատուցման դադարեցումից (որը կարող է հանգեցնել լիցենզիայի դադարեցմանը և հետևաբար համապատասխան ոչ նյութական ակտիվի արժեզրկմանը):

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 20):

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա: Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 10-ում, Մայր Ընկերությունը փոխառություն է տրամադրել Ընկերությանը շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով: Ղեկավարության գնահատմամբ տրամադրված փոխառությունների հաշվեկշռային արժեքները չեն համապատասխանում դրանց իրական արժեքներին, և հետևաբար դրանք զեղչվել են փոխառության տրամադրման պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքներով՝ հաշվի առնելով նման արժույթներով ու պայմաններով փոխառություններ ստանալու համար համապատասխան ֆինանսական շուկայում գործող տոկոսադրույքները:

18 Ֆինանսական գործիքներ

18.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.7-ում:

18.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	151,743	62,060
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	301,081	303,816
	<u>452,824</u>	<u>365,876</u>

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Փոխառություններ	-	397,148
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	272,583	207,871
	<u>272,583</u>	<u>605,019</u>

19 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Ընկերությունը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Ընկերությունը չի ներգրավված սպեկուլյատիվ նպատակներով ֆինանսական ակտիվների ակտիվ առքուվաճառքի գործարքներում, ինչպես նաև չի թողարկում օպցիոններ: Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Ընկերությունը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները:

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Հնկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի, որը բխում է գործառնական գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Հնկերությունն իրականացնում է գործարքներ արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Հնկերությանը ենթարկվում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացուցված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով:

Արտարժույթային ռիսկն ունի հետևյալ ազդեցությունը Հնկերության ֆինանսական ակտիվների վրա՝

Հոդված

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Վճարահաշվարկայինի գծով դեբիտորական պարտքեր	103	74	1,614
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,688	31,575	21,518
	22,791	31,649	23,132
Զուտ դիրք 2021թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,791	31,649	23,132
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	40,614	27,482	31,300
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	397,148	-	-
Զուտ դիրք 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(356,534)	27,482	31,300

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Հնկերության զգայունությունը ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի և Ռուսական ռուբլիի նկատմամբ դրամի 10% (2020թ.՝ 10%) աճի կամ նվազման դեպքում: 10%-ը (2020թ.՝ 10%) ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով (2020թ.՝ 10%):

	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն		Ռուսական ռուբլիի ազդեցություն	
	2021թ.	2020թ.	2021թ.	2020թ.	2021թ.	2020թ.
Շահույթ կամ վնաս	2,279	(35,653)	3,165	2,748	2,313	3,130
Սեփական կապիտալ	2,279	(35,653)	3,165	2,748	2,313	3,130

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված արտերկրյա գործարքների ծավալից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված

վերլուծությունը կարելի է համարել Ընկերության՝ արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլումը:

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է տոկոսադրույքային ռիսկի, քանի որ ունի հաստատուն տոկոսադրույքով փոխառու միջոցներ: Ընկերությունն այս ռիսկը կառավարում է՝ ապահովելով համապատասխան չափի հաստատուն տոկոսադրույքով փոխառու միջոցներ:

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Ընկերության պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը:

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Ընկերության պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների և ավանդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է ավանդները տարբեր բանկերում պահելու միջոցով և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

Ընկերությունը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքը: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև հաճախորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ և/կամ հաշվետվություններ: Ընկերության քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ: Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր հաճախորդի համար կրեդիտորական պարտքի սահմանաչափի որոշմամբ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Ընկերությունը գրավ չի վերցնում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Ընկերությունը բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՄ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս առևտրային դեբիտորական պարտքերը գնահատվել են հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ:

Ակնկալվող կորուստների դրույքաչափերը հաշվարկվել են՝ հիմնվելով 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2021թ. հունվարի 1-ին համապատասխանաբար նախորդող ժամանակահատվածում ձևավորված պատմական պարտքային կորուստների վրա: Այս պատմական դրույքաչափերը ճշգրտվում են, որպեսզի արտացոլեն ընթացիկ և ապագային վերաբերող մակրոտնտեսական գործոններին, որոնք ազդեցություն ունեն հաճախորդի՝ չվճարված մնացորդը մարելու կարողության վրա: Հաշվի առնելով պարտքային ռիսկի կարճաժամկետ բնույթը՝ այս մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում էական չի:

գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Ընկերությունը կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի

ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ընկերության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Ընկերությունը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան, այն է՝ էլեկտրոնային փող թողարկող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների բարձր իրացվելի ակտիվների և պարտավորությունների միջև հարաբերակցությունը պետք է կազմի 100 տոկոս:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը պահպանել է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված իրացվելիության նորմատիվը: Ընկերությունը չի ունեցել իրացվելիության նորմատիվի խախտումներ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ,%	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ,%
Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ	109	144

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ միջև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության չգեղջված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես:

Հազար ՀՀ դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 1 ամիս	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	259,021	13,562	-	-	272,583
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	259,021	13,562	-	-	272,583

Հազար ՀՀ դրամ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մինչև 1 ամիս	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Փոխառություններ	-	-	459,879	-	459,879
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	197,225	10,646	-	-	207,871
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	197,225	10,646	459,879	-	667,750

20 Իրական արժեքի չափում

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	151,743	-	151,743	151,743
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	301,081	-	301,081	301,081
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	-	272,583	-	272,583	272,583

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	62,060	-	62,060	62,060
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	303,816	-	303,816	303,816
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Փոխառություններ	-	397,148	-	397,148	397,148
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	-	207,871	-	207,871	207,871

Առևտրային և այլ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար առաջարկվող դրույթաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք և ստացվելիք գումարների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների հաշվեկշռային արժեքը մոտ է դրանց իրական արժեքին:

21 Պայմանականություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության նկատմամբ չի եղել որևէ դատական հայց: Հետևաբար Ընկերության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստներ չեն ձևավորվել:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ապահովագրված է միայն Ընկերության վճարային տերմինալներում գտնվող կանխիկ գումարը: Ընկերությունը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Ընկերության գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Ընկերությունը՝ որպես վարձակալ

Ընկերությունն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով գործառնական վարձակալությամբ ստացել է տարածքներ տաս տարով: Ընկերությունը վարձակալության ժամանակաշրջանի վերջում հնարավորություն չունի ձեռք բերել վարձակալված տարածքները:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք վարձավճարները ներկայացված են ստորև.

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	1,747	1,695
1 - 5 տարի	6,384	2,091
5 տարի և ավել	-	914
	<u>8,131</u>	<u>4,700</u>

22 Ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների համադրում

Ընկերության պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ

	Փոխառություններ	Ֆինանսավորման գործունեությունից ընդամենը պարտավորություններ
Հաշվեկշռային արժեք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	345,505	345,505
Արտարժույթային փոխարկումներ	34,046	34,046
Այլ	17,597	17,597
Հաշվեկշռային արժեք 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	397,148	397,148
Մարումներ	(400,443)	(400,443)
Արտարժույթային փոխարկումներ	(20,416)	(20,416)
Այլ	23,711	23,711
Հաշվեկշռային արժեք 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-

23 Կապակցված կողմեր

Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են Ընկերության միակ բաժնետիրոջը, հիմնական ղեկավար անձնակազմը:

23.1 Վերահսկողություն

Ընկերության միակ բաժնետիրոջ՝ «USU Հայաստան» ՓԲԸ-ի, վերջնական վերահսկող է հանդիսանում «ՄԻՍԵՄԱ» Բաժնետիրական Ֆինանսական Կորպորացիան, որի բաժնետոմսերի մեծամասնության բաժնետեր է հանդիսանում Վլադիմիր Եվտուշենկովը:

23.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտները և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար դրամ

Գործարքներ	2021թ.	2020թ.
<i>Մայր ընկերություն</i>		
Ծառայությունների մատուցում	49,761	57,025
Ստացված ծառայություններ	(9,553)	(9,261)
Տոկոսային ծախս	(15,030)	(17,597)
Այլ եկամուտ	121,943	114,274

Հազար դրամ

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդներ		
Մայր ընկերություն		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	4,008	6,363
Ստացված փոխառություններ	-	(397,148)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(9,096)	(19,790)

23.3 Գործարքներ ղեկավարության և նրանց անմիջական ազգականների հետ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ղեկավարությունը և նրանց անմիջական ազգականները «USU Հայաստան» ՓԲԸ-ի բաժնետիրական կապիտալում էական մասնակցություն չունեն:

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը Ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը, որը ներառված է «Անձնակազմի գծով ծախսեր» հոդվածում.

Հազար դրամ

	2021թ.	2020թ.
Անձնակազմի գծով ծախսեր	3,776	4,139
	3,776	4,139

24 Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք վճարահաշվարկային կազմակերպությունների գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոններով և նորմատիվներով:

ՀՀ կենտրոնական բանկը վճարահաշվարկային կազմակերպությունների համար սահմանել է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 100,000 հազար դրամի չափով:

Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը (ընդ որում, բաժնետիրական կապիտալի ոչ նյութական ակտիվներով համալրված մասը ընդհանուր կապիտալի հաշվարկին մասնակցում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի՝ 100,000 հազար դրամի 25 տոկոսի չափով) կուտակված վնասը, այդ թվում ընթացիկ տարվա վնասը:

2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Հիմնական կապիտալ	345,815	17,728
Լրացուցիչ կապիտալ	-	-
Ընդամենը՝ ընդհանուր նորմատիվային կապիտալ	345,815	17,728

2021թ. փետրվարից-մայիս Ընկերությունն ունեցել է կապիտալի համարժեքության նորմատիվի խախտումներ: Բաժնետիրոջ 2021թ. մայիսի 15-ի որոշման համաձայն Ընկերությունը հայտարարել է և սահմանված կարգով գրանցել է Բաժնետիրական կապիտալի նվազեցում (ծանոթագրություն 9.1), որի արդյունքում 2021թ. հունիս ամսից սկսած խախտումներ չեն արձանագրվել: